

Kvinnesak i lokalt perspektiv

Anmeldelse av *Marie Høeg. Et politisk portrett* fra *Gjengangeren* 5, 2009.

Anmeldt Av Jon Terje Grønli

«(...) Jeg ønsker - skriver dr.philos Brit Connie Stuksrud i verkets forord - å kaste nytt lys over Marie Høeg, en av de mest spennende skikkelser i kampen for kvinnes stemmerett. (...) Hun var fotograf av yrke, og har etterlatt seg en serie uvanlige og tankevekkende fotografier.»

Til Horten kom hun i 1895 - og ble i marienbyen åtte- ni år.

For kort tid tilbake disputerte Stuksrud over avhandlingen «Kvinnestemmeretten i Horten og de andre Vestfoldbyene» - og årets bokutgivelse er en lokal fokusering på deler av dette stoffet. Altså et forsøk på å tegne et portrett av en av Hortens mest profilerte kvinnesakskvinner, med stemmeretten som den egentlige veiviser.

Opplagt gjør forfatteren rett i å introdusere kvinnes kamp i Horten og Vestfold for klare menneskeretter med en nasjonal beskrivelse av forholdene rundt det aktuelle århundreskiftet - og så (kaskje noe brått og kunstig) la Marie Høeg overta «hovedrollen».

Klart var hun et spennende element innenfor et sikkert «trangt» lokalmiljø - med et synlig klasseskilte - i en periode hvor kvinnene i stadig sterkere grad krevde rett til å stemme - rett til å influere på de politiske veivalg.

Med sikker hånd skildrer Stuksrud de sosiale og politiske forholdene i Horten da Marie Høeg og samboeren , fotografen Bolette Berg flyttet til marinebyen og hvilken avgjørende rolle pressen - enten det nå gjaldt «Gjengangeren» eller «Horten Avis»/»Horten Blad» - hadde når det dreide seg om å fremme politiske saker.

Og med et så bredt kildemateriale som danner grunnlag for denne utgivelsen, har forfatteren ingen vansker med å plassere Høeg i bybildet og hvilken rolle hun spilte i forbindelse med stiftelsen av Diskusjonsforeningen og Hortens ledd av Landskvinnestemmerettsforeningen.

Dette er informativ og spennende lesning om et lokalt engasjement som ikke kunne gå upåaktet hen - for opplagt var det delte meninger her som ellers i landet - hvor de sosiale forskjellene var markante - om det var kvinnes oppgave å engasjere seg på en politisk arena.

Mens Marie Høeg oppholdt seg i Horten fikk hun oppleve (i 1901) at kvinner fikk stemmerett etter census, og at kvinner gikk til kommunevalg for første gang (selv om «Gjengangeren» fortsatt mente at kvinnes viktigste rolle var i hjemmet)

Brit Connie Stuksrud kan også fortelle i et større kapittel at Marie Høeg også engasjerte seg innenfor datidens «sosialomsorg» - slik som avholdsbevegelsen, tuberkulosesaken og fredssaken, her med blikket helst rettet østover.

Likevel, Stuksrud åpner dette bokverket med å nevne Marie Høeg som «en av de mest spennende skikkelser i kampen for kvinnes stemmerett». Med en så bred og kildetung dokumentasjon som danner grunnlaget for både avhandling og bokverk, er det vanskelig ikke å gi forfatteren rett. Men så profilert som Gina Krog og Bertzy Kjelsberg kan hun neppe ha vært!?

Imidlertid, det denne boken skaper - foruten et spennende og saksorientert materiale - er en nysgjerrighet på den hele og fulle Marie Høeg. Bokverket avsluttes med et utvalg hentet fra Høegs fotokunst. Her fortelles mye, men langt fra alt:

Gratulerer med fin-fint bokverk -kanskje du skulle ha gitt deg i kast med dette prosjektet for 30 år siden - med levende kilder som kunne fortelle om personlighet og karakter?